

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING EN BEELDKWALITEITSPAN REDEWEG 4, ENS

AANLEIDING

Eigenaar van het perceel Redeweg 2, even ten westen van Ens, wil het erf gebruiken voor wonen. Op dit moment is het nog een agrarisch erf. Het is een standaardkavel zoals die in de Noordoostpolder veel voorkomen. De kavel is ruwweg 97 bij 90 meter en bedraagt 8830m2 volgens de kadastrale gegevens. Op de kavel staat een woonhuis, een loods en een toegevoegd bouwwerk. De loods is een zogenaamde Schokbeton-loods die typerend is voor de Noordoostpolder. De eigenaar wil die loods gaan gebruiken voor de woonfunctie en de bestaande woning verhuren.

UITWERKING

Op dit moment is het erf bestemd als agrarisch erf in het bestemmingsplan wat de onderligger is van de huidige beheersverordening Landelijk gebied. Om die bestemming te wijzigen stelt de gemeente een aantal voorwaarden. Een van de voorwaarden is de opname van de staat van de huidige singel. Want die singels zijn bepalend voor het uiterlijk van de erven en dragen in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van het landschap in de Noordoostpolder. Daarnaast vereist de gemeente een beeldkwaliteitsplan voor de te wijzigen loods. Ook dit is een logische eis omdat de loodsen in de Noordoostpolder beeldbepalend zijn en in belangrijke mate een cultuurhistorische grondslag hebben die de geest van de tijd en het ontstaan van de Noordoostpolder verbeelden. Dit document zal beide aspecten beschouwen en dus voorzien in de verlangde onderbouwing vanuit de gemeente.

ERVEN EN LOODSEN

De Noordoostpolder komt voort uit de plannen van Ir. Lely en viel officieel droog in 1942. De Rijksdienst IJsselmeerpolders tekende voor de drooglegging al plannen die na de oorlog vervolmaakt werden door de landschapsarchitecten van Eesteren en Bijhouwer. Zij tekenden een strakke en logische indeling waarbij erven gekoppeld aan rechte wegen lagen. Schikland bleef een relict in de polder. Rond de hoofdplaats in de polder lagen dorpen op fietsafstand en vaarten en wegen verbonden deze. De boerderijkavels werden bepaald op 300x800 meter. Er werd bewust gekozen voor een afwisseling van bedrijfsgroottes. De woonerven werden in principe gegroepeerd. Elk erf werd aan drie zijden omgeven door een brede singel. Alleen de kant van de weg bleef gedeeltelijk open. De singels aan de west- en noordzijde werden 7 of 5 meter breed, de andere 5 of 3 meter. Lag er een moestuin aan de zuidkant, dan werd daar slechts een heg ingeplant. Moestuinen en boomgaarden werden aangelegd met het oog op zelfvoorziening. Het assortiment moest zorgen dat de singels snel uitgroeiden tot forse windkeringen, met boom- en een struiklaag. Daarom werden populieren gebruikt opgevolgd door onder andere essen en eiken. De struiklaag bestond uit hazelaar, lijsterbes en meidoorn.

Ook de loodsen werden zuiver planmatig bedacht. Gekozen werd voor een vrij nieuwe bouwmethode: betonnen montagedelen. Deze werden seriematig gemaakt waarbij beton werd verdicht door het te schokken: het zogenaamde Schokbeton. Hierdoor kon snel en redelijk goedkoop gebouwd worden. Afhankelijk van de grootte van het bedrijf werd een specifieke maat loods gebruikt. De eerste serie werd opgeleverd tussen 1949 en 1951. De loods op het erf aan de Redeweg is één van deze eerste serie loodsen. De grootte en plattegrond van de, vanuit een rechthoekig grondplan opgetrokken schuren variëren van bedrijfsomvang en bedrijfstype. De deeldeuren zijn traditioneel in groen uitgevoerd. De pachter kon niet kiezen wat voor schuur hij wenste. Dat bepaalde de overheid. De montageschuren die bij de bedrijven van 24 en 30 ha gebouwd zijn hebben een lengte van vijf spantvlakken, bedrijven van 36 en 42 ha hadden zes spantvlakken en de bedrijven groter dan 48 ha zeven spantvakken. Het bedrijf op de Redeweg was destijds een bedoeld als een 24hA bedrijf en had dus het kleinere formaat met vijf spantvakken.

eerste verkavelingskaart van de rijksdienst

eerste serie Schokbeton loodsen

Groene eilanden, strakke lijn, behalve Schokland

Voorzijde erf, woonhuis uit 1950

plan van uitgifte; diverse kavelgroottes

constructie jaartal op Redeweg 4

achterzijde erf, gesloten singels

REDEWEG 2: HUIDIGE STAAT

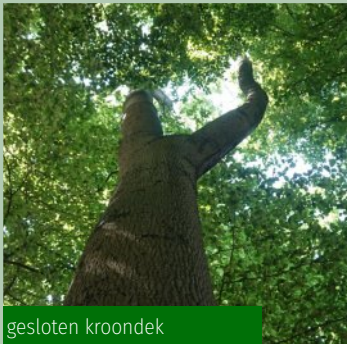
Het erf op de Redeweg 4 vormt samen met het naastgelegen erf op het eerste gezicht nog een redelijk gave constellatie. De singels zijn duidelijk aanwezig en in de loop van de afgelopen halve eeuw is er weinig bijgebouwd. Toch zijn er verschillende veranderingen aangebracht en is het onderhoud niet bevorderlijk geweest voor de gaafheid.

SINGELS

Bij opname midden juni 2023 werd het achterliggende land beregend. Het was een droge periode. Dat is ook duidelijk zichtbaar aan de waterstand in de tussenliggende gracht in de noordelijke singel; deze stond volledig droog. Deze singel bestaat uit eik, es, esdoorn en een enkele linde en beuk. Opvallend is het ontbreken van de struiklaag. In de singel is de afgelopen tijd geprobeerd laurierkers in te brengen. Opvallend is de spontane opslag van kastanje. En natuurlijk (sic!) is er opslag van braam.

droge gracht

gesloten kroondek

onderontwikkelde struiklaag

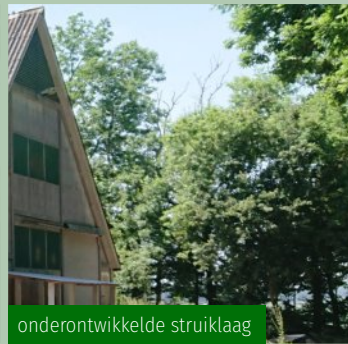
De westelijke singel is in een veel mindere staat. Het is een redelijk smalle singel waarin veel es staat. De essentaksterfte heeft behoorlijk huisgehouden. Wat resteert zijn eik en een enkele esdoorn. De berekening op de naastgelegen akker was zeer dichtbij geplaatst en de kracht van de waterstraal spoot letterlijk de bladeren van de bomen. Opvallend was ook hier de onderontwikkelde struiklaag. Hierdoor ontstaan wel mooie doorzichten op het westelijker gelegen Schokland

Essen uitval en spuitschade

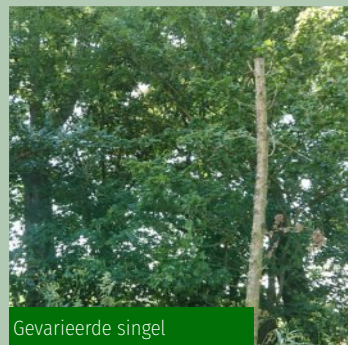

Zicht op Schokland

onderontwikkelde struiklaag

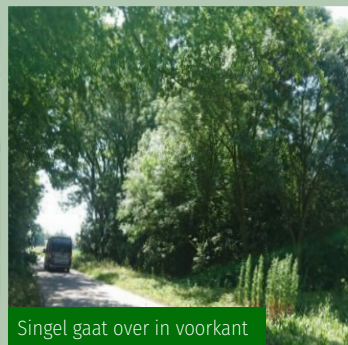
De zuidelijke singel is nog het meest intact en het best ontwikkeld. Maar ook hier geldt de afwezigheid van een goed ontwikkelde struiklaag hoewel deze aan buitenzijde wel aanwezig is. Deze singel kent een grotere verscheidenheid aan soorten, Es, eik, beuk, esdoorn. De zuidelijke singel verdikt naar de oostkant en loopt haaks door in een oostelijke haak die de zuidzijde van de voorkant scheidt van de openbare weg. Dit oostelijke deel is de breedste singel en kent een uitgebreide struiklaag met meidoorn, lijsterbes vlier en meelbes

Gevarieerde singel

Redelijke struiklaag buitenom

Singel gaat over in voorkant

BEPLANTING BINNENZIJDE

De beplanting aan de binnenzijde van de singels kent duidelijk een zeer laag onderhoudsniveau. De voorzijde van het erf wordt bepaald door een woning uit 1950 met daar om heen enkele taxus en andere sierbeplanting. Langs de ingang van het erf staan enkele laagstam fruitbomen. Ingangspartij kent verder geen opvallende beplanting, Achter de woning staat een fraaie kastanje die op het oog gezond is. Ten zuiden van de woning staan enkele wilgen. Tussen woning en loods staan enkele bouwwerkjes en is er verharding aangebracht. Direct ten zuiden van de loods ligt een stukje moestuin met een pad en daar ten zuiden van een kippenren. De rest van het kavel is duidelijk verwilderd en laagwaardig

Kastanje achter woonhuis

moestuin achter loods

verwilde binnezijde

BOUWWERKEN

De bouwwerken bestaan uit een woning aan de oostzijde tegen de weg aan, een schokbeton loods, een houten garage met kap en een aanbouw aan de garage met plat dak. BAG-geregistreerd zijn het huis (1950), de loods (1950) en de garage (1981). Het woonhuis is het standaardtype woonhuis. De erven werden in koppels altijd voorzien van een woningen die afwisselend langs en haaks op de weg staan. Deze woning staat met de nokrichting parallel aan de weg, de langste gevel dus naar de weg gericht. De loodsen op het eerste deel van de Redeweg staan met de nokrichting noord-zuid gericht en dus parallelle aan de weg. De gevels van deze beide bouwwerken zijn op elkaar uitgelijnd. De voorgevel van de loods ligt gelijk aan de zijgevels van de woonhuizen. Een constellatie die veelvuldig voorkomt in de Noordoostpolder en de erven een heldere en logische indeling geeft. De houten garage staat tussen loods en woonhuis en met een nokrichting haaks op beide bouwwerken. De zijgevel is daarbij in lijn met de achtergevel van de loods. De loods zelf kent verschillende aanpassingen en toevoegingen. Zo zijn er luiken rondom en is de top van de gevels voorzien van een raster, In hoeverre de zo typerende roede-

Schokbeton loods

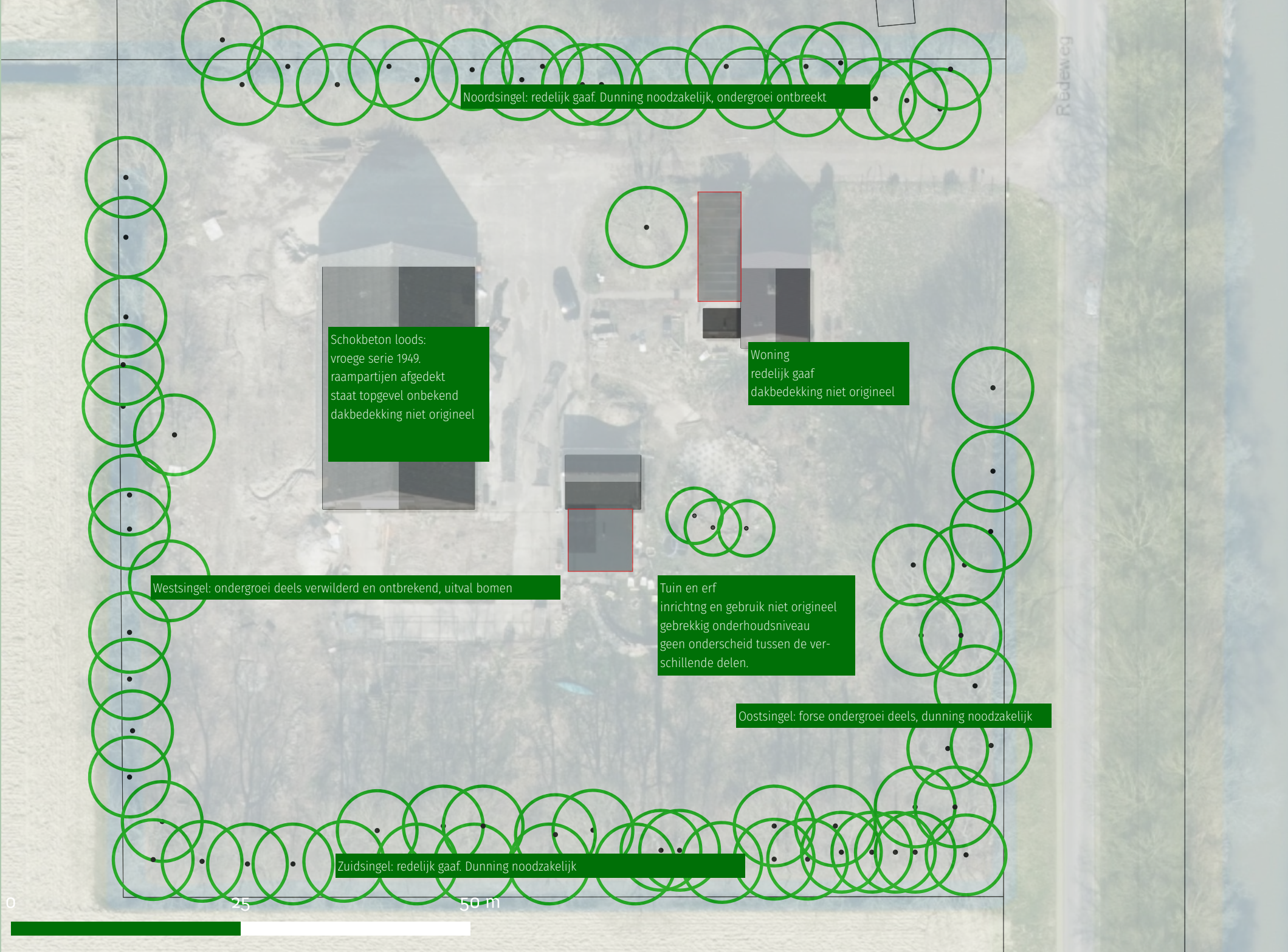

woonhuis met dampaal

houten garage

deling in de geveltop nog aanwezig is, is moeilijk vast te stellen. De baanderdeur aan de noordzijde is met kalkzandsteen dichtgemetseld, aan de oostzijde zijn twee doorgangen en het dak is belegd met een asbest golfplaat in plaats van de gebruikelijke rode dakpan. Het woonhuis is nog redelijk gaaf. Aan de achterzijde is een uitbouw en een houten aanbouw die afbreuk doet aan het beeld. Het dak kent een bedekking die niet origineel is.

Het erf in haar geheel

De Directie Wieringermeer afd. Noordoostpolderwerken wenste een doelmatig ingedeeld erf, waardoor een moderne, rationele bedrijfsvoering kon worden bevorderd. Maar bij de exacte indeling van het erf werd uiteindelijk ook de pachter betrokken. De boomgaard, moestuin en siertuin waren onlosmakelijk met het erf verbonden, de aanleg hiervan moesten de pachters zelf verzorgen. Ze kregen van de Directie wel het advies geen siertuinen aan te leggen met kronkelige paden, rotspartijen en andere uitspattingen, omdat de tuin een duidelijk polderkarakter moest hebben met rechte lijnen, een strak gazon, enkele heestergroepen, bomen en vaste planten. De Directie stelde tuinarchitect J. Meijers aan voor advies aan de pachters, later gebeurde dit door een commissie door tuinarchitecte Mien Ruys. De moestuin en boomgaard vormden een geleidelijke overgang tussen de voortuin van de boerderij en het agrarische erf. Opvallend was het verschil in inrichting van het erf van de bouwboer en de veeboer. Veeboeren wilden hun koeien zien, de achterzijde bleef bij hen daarom vaak open en er werd geen boomgaard aangelegd. De inrit naar het erf werd oorspronkelijk door witte dam- en hekpalen gemarkeerd.

Het huidige erf kent een bijzonder laag onderhoudsniveau. De inrichting en het uiterlijk sluiten niet aan bij de destijds gestelde beeldkwaliteit. Tegelijkertijd kent het erf daardoor wel mogelijkheden om weer in originele staat terug te keren, juist omdat er weinig toevoegingen en veranderingen zijn gepleegd.

Initiatiefnemer heeft aangegeven woonfuncties op de plek van de loods te willen en het voorhuis als recreatieve woning te willen gebruiken. In hoeverre de huidige loods geschikt is voor bewoning laat zich raden. Hergebruik van deze loodsen als woning komt voor (bijv. Oude Emmeloorderweg 18, Nagele) maar ook nieuwe vervangende schuurwoningen.

BEELDKWALITEIT REDEWEG 4

Het erf aan de Redeweg 4 is een redelijk gaaf erf wat mogelijkheden heeft om in oude luister hersteld te worden. Zoals eerder gesteld is de staat van onderhoud zeer laag maar met gericht maatregelen kan dit erf passend gemaakt worden in het landschap en de cultuurhistorische setting van de Noordoostpolder. Achtereenvolgens worden hier behandeld de singels, de erfinrichting en vervolgens de bouwwerken als woonhuis en loods als woning.

SINGELS

De erfsingels zijn allen tot wasdom gekomen. De noordelijke en zuidelijke singels zijn beiden redelijk gaaf maar ontbreken deels de ondergroei. Over het geheel dienen falende essen te vervangen te worden door winterlindes, gewone esdoorn en eik.. De westsingel is mede door het aanpalende agrarisch gebruik en essentaksterfte deels in slechte staat. Het middendeel kan transparant worden, bijplant van opgaande bomen is noodzakelijk. Het noordelijke deel van deze singel behoeft extra aanplant van ondergroei. De zuidelijke singel vereist onderhoudssnoei en enige aanvulling van de ondergroei. Een deel van de singel mag transparant worden. De noordelijke singel dient met ondergroei aangevuld te worden en dunning van deze singel is noodzakelijk om concurrentie van opgaande bomen te voorkomen.

ERFINRICHTING

Het erf zelf zal een scheiding tussen wonen en recreatie kunnen bewerkstelligen gelijk vroeger de scheiding tussen wonen en werken plaatsvond. Maar nu zal de scheiding meer prudent dienen te zijn. De woning dient in ieder geval goed gepresenteerd te worden als blikvanger van het erf. De inrichting zal dus in overeenstemming moeten zijn met de toenmalige principes die door de Directie werden aangehangen:

“Daar de tuinen in een polderlandschap liggen, een landschap met over het algemeen sprekende kleuren, rechte lijnen en een strakke, eenvoudige beplanting, behoren ook de tuinen zich hierbij aan te passen. Rotspartijen, slingerpaden en andere 'ornamenten' zijn hier niet op hun plaats. De opzet dient eenvoudig te zijn, zo eenvoudig zelfs dat de tuin gedurende de drukke oogstperiode nog in een verloren uurtje kan worden onderhouden. De hoofdmotieven in de tuin moeten worden gevormd door een groot gazon, wat heestergroepen, enkele bomen en een rand van vaste planten, rozen en/of zaaibloemen. De keuze van de te gebruiken soorten kan eenvoudig zijn; exoten en vooral een overmaat van coniferen dient te worden vermeden”

Dat betekent dus voor dit erf een uiterst logische en heldere indeling. Voor de recreatiewoning een gazon wat rond de woning doorloopt. Aan de zuidzijde van de woning een terras in verbinding met het gazon. De achterzijde van de woning bestaat uit een oprit met parkeerplaatsen. De kastanje blijft bestaan en de woning wordt middels heggen en heesters afgescheiden van het overige deel van het erf. Ten zuiden van de recreatiewoning ligt een boomgaard en eventueel een moestuin met gras als bodembedekking.

De nieuwe woning in de loods wordt gericht naar het westen. Indeling van deze woning is nu onbekend maar voor het erf betekent dit dat de loods het privédeel afscheid van de rest van het erf. De bijbehorende tuin wordt uiterst terughouden vormgegeven. Siergewassen dienen vanaf de buitenkant niet waarneembaar te zijn. Dat betekent dat de singel dus weer in oude luister hersteld dient te worden.

De meest zuidwestelijke kwadrant is verder vrij in te vullen

DE BOUWWERKEN

De woning is redelijk gaaf en kan feitelijk ongewijzigd dienst doen als recreatiewoning. Bij voorkeur wordt het dak opnieuw belegd met oranje dakpannen, gelijk de erven op de nummers 2 en 6. De houten aangebouwde veranda aan de achterzijde dient bij voorkeur te worden verwijderd. Hetzelfde geldt voor de aanbouw van de garage. De garage kan blijven staan. Wat betreft de loods zou behoud van het huidige bouwwerk als basis voor het woonhuis de voorkeur genieten. In principe biedt het framework en het volume genoeg mogelijkheden voor een woning met voldoende volume. Als deze loods blijft bestaan zal een nieuwe dakbedekking met oranje pannen in belangrijke mate bijdragen aan het traditionele beeld. Een en ander is hiernaast weergegeven in een abstracte weergave van het erf zoals het idealiter zou moeten zijn. Maar de staat van de loods is op moment van schrijven onbekend. Hergebruik als woongebouw is mogelijk en wordt voorgestaan. Bij voorkeur wordt het dak weer bedekt met pannen en dan het liefst de matte, oranje pan. PV-panelen op het westelijke vlak.

HERSTEL KWALITEIT EN AANVULLINGEN

Initiatiefnemer heeft aangegeven de huidige loods te handhaven en te gebruiken als woonbebouwing en het woonhuis aan de buitenzijde niet te veranderen.. Daarmee wordt recht gedaan aan één van de belangrijkste cultuurhistorische aspecten van het gehele erf. De singel is daarbij wellicht het meest opvallende en waardevolle element die dit erf haar kwaliteit geeft. Om het erf ook in de toekomst zo goed als mogelijk in het landschap als cultuurhistorische entiteit te behouden is herstel en aanvulling van de singels van bijzonder belang.

AANVULLEN SINGELS

De singel aan de noordzijde is vanaf de buitenzijde niet waarneembaar en vormt de afscheiding met het noordelijk gelegen dubbelerf. Aanvulling hier is voor de kwaliteit en het cultuurhistorische aspect niet bijzonder belangrijk. De ondergroei is laagwaardig en aanvulling is raadzaam maar niet van eerste belang

De singel aan de westzijde behoeft daarentegen wel aanvulling. De binnenste rij is de afgelopen jaren teloor gegaan. Aanplant van nieuwe exemplaren aan de binnenzijde maakt de singel weer robuust. Daarbij zal ook op de gearceerde gedeeltes ondergroei moeten worden aangebracht. Er is echter ook ruimte voor een “venster” voor de schuurwoning. Ondergroei is hier niet noodzakelijk en initiatiefnemer kan de heesterlaag naar eigen wensen vormgeven en doorzicht creëren.

Wat betreft de soorten wordt gekozen voor robuuste soorten als boomvormers; Lindes en Esdoorns. (Tilia cordata en Acer platanoides, geen ondersoort of hybriden). De ondergroei kan aangeplant worden maar bheer gericht op spontane opslag is ook mogelijk. Bij aanplant wordt gekozen voor typisch bosplantsoen; vlier, krent, hulst, hazelnoot, sleedoorn, kardinaalsmuts, sporkehout. Gestreefd moet worden naar een redelijk dichte heesterlaag met 1 exemplaar per 3 m in driehoeksverband.

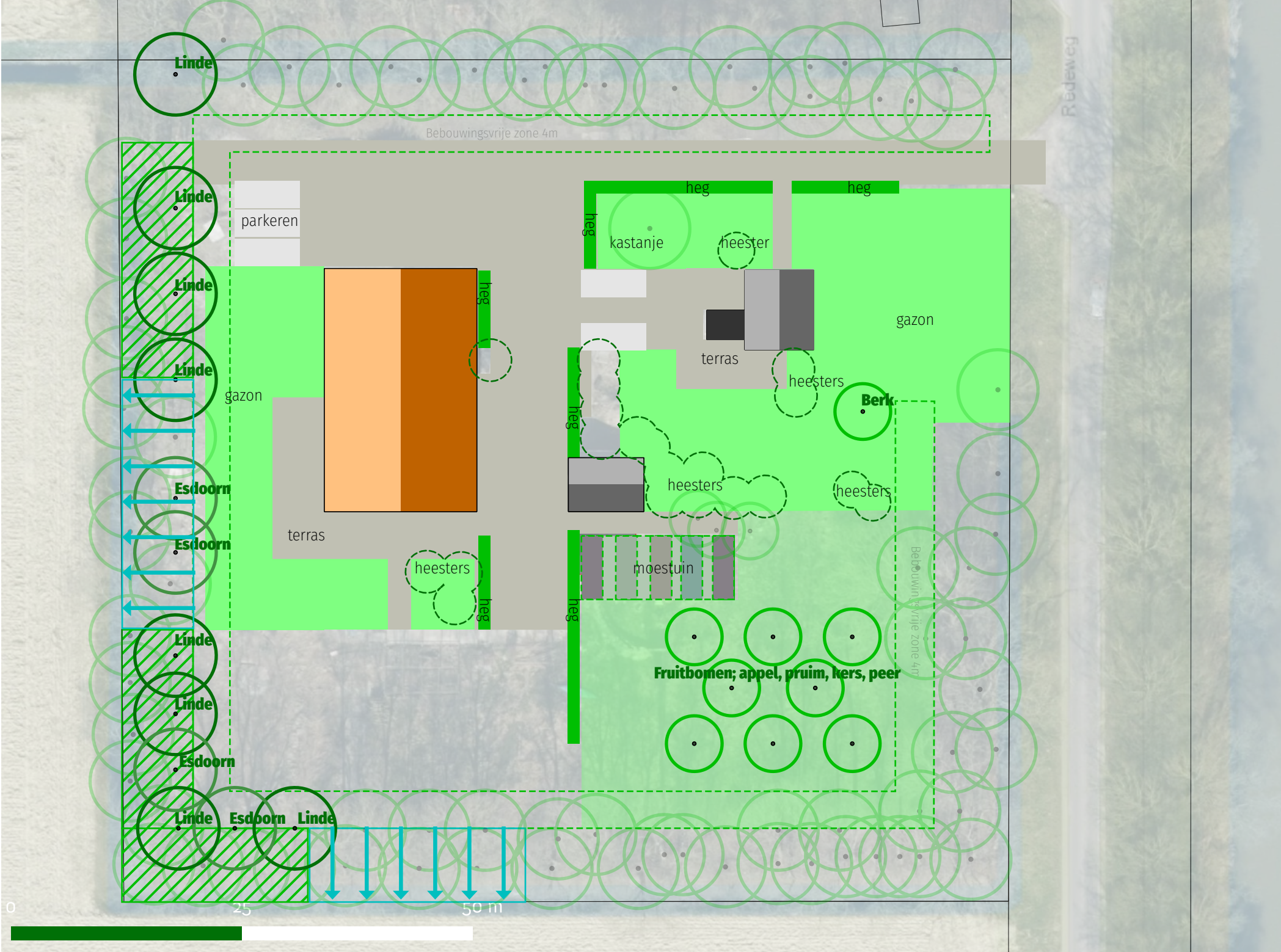
ERFBEPLANTING

De beplanting op het erf zelf is gebonden aan de aanbevelingen zoals die destijds golden voor de erven; eenvoud en geen coniferen. De heggen kunnen worden uitgevoerd met de volgende soorten: veldesdoorn, liguster, beuk of meidoorn. Als heesters kan gekozen worden voor vlinderstruik, hortensia, krent, chinees klokje, sering, Amerikaanse sering, rode kornoelje of hamamelis.

Borders met sierbeplanting kan direct rond het huis maar gewaakt dient te worden dat het al te uitbundig en frivoloot wordt. Dat is anders rond de nieuwe schuurwoning; door de afscherming van de openbare ruimte bestaat rond de nieuwe woning mogelijkheid om meer uitbundige beplanting toe te staan.

BOOMGAARD

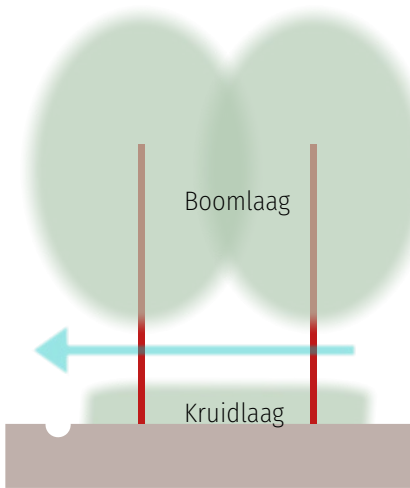
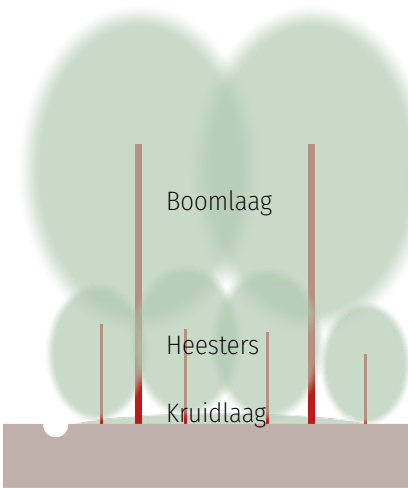
Het zuidoostelijke kwadrant wordt ingericht als boomgaard. De bomen staan op een grasveld die ook ingezaaid is met een kruiden- en bloemmengsel. Hierbij moet gedacht worden aan meerjarige duurzame zaadmengsels geschikt voor zwaardere gronden (bijv. Crujldthoek G2 of GS). Beheer van het veld is gericht op verschraling; dus extensief. Maximaal tweemaal jaarlijks maaien (mei en oktober) en het maaisel afvoeren. De fruitbomen bij voorkeur hoogstam en zo mogelijk traditionele rassen.

Singel met ondergroei

Singel met doorzicht

Hortensia

Krent

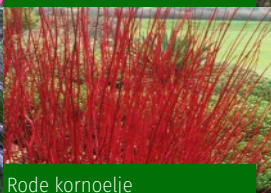
Amerikaanse sering

Hamamelis

Vlinderstruik

Rode kornoelje

Chinees klokje

Sering

Kruidenrijk grasland

Colofon

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING EN BEELDKWALITEITSPLAN

projectnummer OLA0062023

status: DEFINITIEF

opdrachtgever: fam. Miedema / Omgevingshuis

auteur: Ir. M.J. Oosterhagen.
Landschapsarchitect BNT 3.021101.001

Dit rapport is vervaardigd op verzoek en in eigendom van opdrachtgever.

Op dit product geldt Nederlands rechts en is vervaardigd conform de reglementen uit De Nieuwe Regeling 2011 met inachtneming van de wijzigingen 2013

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van adviseurs, opdrachtgever en auteur.

Auteur is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede schade welke voortvloeit uit de toepassing van deze productie. Opdrachtgever vrijwaart auteur voor aanspraken van derden in verband met toepassing van deze productie.

Gebruikte bronnen

Gemeente Noordoostpolder Structuurvisie Noordoostpolder 2025

Landschapsvisie Noordoostpolder

Flevoland Erfgoed - Schokbeton- of montageschuren

Erfgoednota gemeente Noordoostpolder

Flevoland Erfgoed

Topotijdreis

Provincie Flevoland Programma Landschap van de Toekomst

Gemeente Noordoostpolder Initiatieven Schokland

Gemeente Noordoostpolder Beheersverordening Landelijke gebied

Canon Noordoostpolder

NGA architecten Groningen

Nederlands Architectuur Instituut/ Het Nieuwe Instituut: van Eesteren

Wikipedia: Schokbeton

Acer platanoides

Noorse esdoorn

SEIZOENSKLEUREN

BEPLANTINGSTYPES

Boomtypen: hoogstam bomen, meerstammige bomen, klimaatbomen, klimbomen, schaduwbomen, karakteristieke bomen, bosplantsoen

TOEPASSING

Locatie: laan, park, groenstrook, bakken/containers, daktuin, grote tuin, begraafplaats, verkeer, industrie, landschap, ecologische zone, windsingel | **Verharding:** geen, open | **Beplantingsconcepten:** klimaatbeplanting, ecobeplanting, landschappelijke beplanting, schaduwtolerant, prairiebeplanting

EIGENSCHAPPEN

Kroonvorm: rond | **Kroonstructuur:** gesloten | **Hoogte:** 20 - 30 m | **Breedte:** 15 - 20 m | **Winterhardheidszone:** 4A - 9B

STANDPLAATS

Wind: verdraagt wind, verdraagt matige zeewind | **Grondsoort:** löss, zavel, zware klei, lichte klei, zand, lemige grond | **Voedselrijkdom:** matig voedselrijk, voedselrijk | **Bodemvochtigheid:** droog, vochtig, nat | **Lichtbehoefte:** zon, halfschaduw, schaduw | **pH-waarde:** zuur, neutraal, basisch | **Biodiversiteit:** bijen, vlinders, vogels, kleine zoogdieren, nectarwaarde 5, pollenwaarde 5 | **Extreme condities:** verdraagt droogte, verdraagt luchtverontreiniging, verdraagt hitte

PLANTKENMERKEN

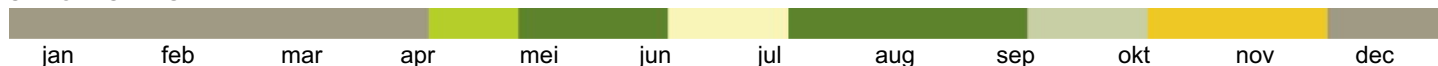
Bloem: tuilen, opvallend | **Bloemkleur:** geelgroen | **Bloeitijd:** april - april | **Bladkleur:** groen | **Blad:** bladverliezend, handvormig, tegenoverstaand, getand | **Herfstkleur:** goudgeel | **Vrucht:** opvallend, gevleugeld | **Vruchtkleur:** bruin | **Bastkleur:** grijszwart | **Bast:** gegroefd | **Twijgenkleur:** lichtbruin | **Twijgen:** kaal | **Wortelstelsel:** diepgaand, oppervlakkig, fijne wortels, hartwortel

Tilia cordata

Winterlinde, Kleinbladige linde

SEIZOENSKLEUREN

BEPLANTINGSTYPES

Boomtypen: hoogstam bomen, meerstammige bomen, klimaatbomen, klimbomen, schaduwbomen, karakteristieke bomen, bosplantsoen | **Vormbomen met stam:** blok, dak, etage, knot, kandelaber, lei, leischerm | **Vormbomen zonder stam:** cilinder, blok, zuil, haag, haagelement, lei

TOEPASSING

Locatie: straat, laan, plein, parkeerplaats, park, groenstrook, daktuin, grote tuin, begraafplaats, verkeer, industrie, landschap, ecologische zone, windsingel, kustgebied | **Verharding:** geen, open, dicht | **Beplantingsconcepten:** klimaatbeplanting, voedselbos, ecobeplanting, landschappelijke beplanting, schaduwtolerant, prairiebeplanting

EIGENSCHAPPEN

Kroonvorm: eirond | **Kroonstructuur:** gesloten | **Hoogte:** 20 - 25 m | **Breedte:** 10 - 15 m | **Winterhardheidszone:** 4A - 8B

STANDPLAATS

Wind: verdraagt wind, verdraagt matige zeewind | **Grondsoort:** löss, zavel, lichte klei, zand, lemige grond | **Voedselrijkdom:** matig voedselrijk, voedselrijk | **Bodemvochtigheid:** droog, vochtig | **Lichtbehoefte:** zon, halfschaduw, schaduw | **pH-waarde:** zuur, neutraal, basisch | **Biodiversiteit:** bijen, vogels, nectarwaarde 5, pollenwaarde 5 | **Extreme condities:** verdraagt droogte, verdraagt luchtverontreiniging, verdraagt hitte, weinig tot zelden luisaantasting

PLANTKENMERKEN

Bloem: tuilen, opvallend, opstaand, geurend | **Bloemkleur:** crèmegeel | **Bloeitijd:** juni - juli | **Bladkleur:** blauwgroen, onderzijde lichtgroen | **Blad:** bladverliezend, hartvormig, klein | **Herfstkleur:** geel | **Vrucht:** onopvallend, steenvrucht | **Vruchtkleur:** grijsgroen | **Bastkleur:** grijsbruin | **Bast:** licht gegroefd | **Twijgenkleur:** roodbruin | **Twijgen:** kaal | **Wortelstelsel:** diepgaand, compact, fijne wortels, hartwortel, wortelopslag